

Makitu ki dəkete ki
Piyər
ndangi

Ta ki dō makitu'ti ki dəkete ki Piyər ndangi

Makitu kin in ki ndangi kadi njekunme'gi ki sii dow lo'gi'ti ki manga lə Aji ki Du. Ginn ndangi makitu kin in kadi ulə dingəm me'de'ti dann kindəkumndoo'ti ki kadi nan kon tadō kunme. Koy, kində taa lo koy'ti ki təl Jeju Kirisiti, in ə in ngirə ki ngan ki rai dō'ti kadi uwəi tog'i'de ba me kunme'ti ki kindəmedōti. Toki in njekujənyamosi kadikare'gi lə Ngar ə in ginn de'gi ki ari njay, maji kadi tinyəi nan ki Njekaji'de ki ndogi'de ki gati ki ngayn. Maji kadi uwəi tog'i'de ba me panjiyə'ti lə njekunme. Loki Burəbe a re ningə a ugə goji'de.

Kon ta'gi ki me'ti: Kandi me ta'ti 1.1-2. Ta ki ojidō kindəmedōti, kunme ə ndiginan 1.3-12. Bar nan kadi kisikidōtaa in ki ar njay 1.13-2.10. Hal lə njekunme, kibo ngayn in ki isi'n dann kon'ti 2.11-4.19. Ra kulə ki maji dann njekawnan'ti 5.1-11. Kuwə ji nan 5.12-14.

Kuwə ji nan

¹ M'in Piyər ki njekawkulə lə Jeju Kirisiti, m'ndangi makitu kin madi'se in nje ki Luwə mbəti'se, ki sananyinan, adi sii to mbah'gi dōnangi'gi'ti ki Pon, ki Galasi, ki Kapadosi, ki Aji, ki Bitini. ² Luwə ki Baw mbəti'se kete, kigo kojitarat'i li'ə, kadi in de'gi lə'ne ki takul Ndil'ə, kadi təli rō'se go Jeju Kirisiti'ti, ə kadi mos'o tog'i'se adi ari

njay*. Kadı memajı kı kımajı lə Luwə to mbar mbar kı dı'se'ti.

Ra oyo Luwə tado kaji kı te kı dı'a kı takul Jeju Kirisiti

³ Tıji in kı dı Luwə'ti kı Baw Burəbe lə'je Jeju Kirisiti, tado memajı li'ə kı ngayn kı oji'n'je k'oji kı sigi, kı gorow k'ində Jeju Kirisiti taa dann nje koy'gi'ti. Lo kin'ti, j'awi kı nya kindəmedotı kı to bitı kı non'ti, ⁴ tado j'awi kı nya majı'gi kı Luwə ngəm dıran'ti tado lə'je. In nya kı a ndum el num, a uwə yoro el num, taa ndolo'ə a goto el num to. ⁵ Nya'gi kin Luwə ngəm'de dıran'ti tado lə'se, ingi kı tıg'ı isı ngəm'se kı takul kunme tado kaji, adi in kaji kı in ndəkba kadı dı'a a te ndı kı dıboy'ti. ⁶ Re dıkagilo'ti kı bone, kadı nyanan'gi kı dangı dangı adi mekon isı ra'se dıkagilo'ti nden be mindı kaa, in kin ə isı adi'se rınel. ⁷ Lır kı in nya kı a tuji kaa, nanyi'ə me por'ti kadı oyi'ə ke inbe dıro'a wa. Be tı ə, nyanan'gi kakın isı nanyi kunme kadı Luwə lə'se kı gat'a utə lır, kadı oyi ke in kı rıta'ti inbe wa. Re in kı rıta'ti ningə, a ingəi pitı, kı tıbar, kı kısikurə lokı Jeju Kirisiti a te busı. ⁸ Jeju kı oyi'ə kı kum'se el, nan in ndigi'ə, oyi'ə el bay, nan uni me'se adi'ə. Ningə isı rai rınel, adi in rınel kibo ngayn, kı dum kelta'a. ⁹ Tado ingəi nya kı uni me'se adi tado'a, adi in kaji ro'se. ¹⁰ Kı ıjido kaji kin, de'gi kı njekeltakita Luwə'ti, ndəri ginn'ə, taa dıji ta dı'ti ngayn to. Adi in de'gi kı njekeltakita Luwə'ti dı kadikare'ti kı Luwə ində dı'a dana kete adi'se. ¹¹ De'gi kı *njekeltakita Luwə'ti sangı kadı n'gəri ke dıkagilo kı ra, ə nya'gi kı bann ə a rai nya dıkagilo'ə'ti kı Ndil Kirisiti ıji'de wa? Tado Ndil Kirisiti kı me'de'ti tıji'de dıkagilo kin kete, lokı elta dı kon'gi'ti kı Kirisiti kı in *De kı Luwə mbət'ə a

* 1:2 1.2 Tekitaga 24.3-8; Lebitikı 16.14-15

ingə ki tɔji ki a re go kon'ti†. ¹²Luwə adi njekeltakita'a'ti gəri toki, mbər ki n'ində ta'de'ti kin in tado maji lə'de inbe'gi el, nan in tado maji lə'se ə iləimbər kin. Ngə sine nje kiləmbər Poyta ki maji iləi'se mbər kin ki takul tɔgi lə Ndil Luwə ki Luwə ulə'n adi in dɔran'ti re. Mbər kin, malayka'gi ki dɔ'de kaa sangi kadi n'gəri ginn'ə tɔ.

Kindəmedɔti ki a ge nyara ki ar njay

¹³ Tado kin ə, kadi adi mərta'gi lə'se isi kum, adi kum'se ar njay kadi ɔri mbunə nya ki maji ki nya ki majel nan'ti. Kadi kindəmedɔti lə'se ba pəti in dɔ kadikare'ti ki Luwə a adi'se, loki Jeju Kirisiti a te bus. ¹⁴ Maji kadi in nje təl rɔ'se go ta'ti lə Luwə, um uni go nyənn lə darɔ ki kete ki isi ndɔr'se, loki sii day dɔ rɔ'se'ti ɔay kin el. ¹⁵ Ningə, toki Luwə ki ɔar'se in nje k'Ar Njay kakin ə, ingi kaa, kadi ari njay me panjiyə'se'gi'ti pəti tɔ. ¹⁶ Tado Makitu lə Luwə el ene: «A in de'gi ki k'ar njay, tado m'in ki k'Ar Njay‡.» ¹⁷ Re me kelta'gi'ti lə'se ki Luwə, isi ɔari'ə Baw'se, in ki in Luwə ki njegangita dɔ de'ti ki ra kigo kulə ra'a'ti um, ɔr kum'de dana el ningə, maji kadi nya ra'se in kigo ɔol Luwə'ti, dɔkagilo'ti ki sii to mbah'gi dɔnangi'ti ne kin. ¹⁸ Ningə in gəri maji toki in ki nar eke lɔr ki in nya'gi ki a tuji kin, ə Luwə ugə'n dɔ'se me nyara'gi'ti ki majel, ki kaw'se'gi inyəi adi'se kin el. ¹⁹ Nan in ki mosi Kirisiti ki gat'a dum ndogi, ə Luwə ugə'n dɔ'se. Kirisiti ki to to ngonn batı ki nya madi ra'a el, ta nya ki majel ɔd'ɔ el tɔ. ²⁰ Luwə mbət'ə, ində dɔ'a dana kete non kulə ngirə dɔnangi'ti nu tado kadikare kin, ningə te ki dɔ'a dɔkagilo'ti ki dɔboy'ti, tado maji lə'se. ²¹ Ingi ki takul Kirisiti ə, uni me'se adi Luwə, ki te si'ə dann nje koy'gi'ti, ə ad'a tɔɔar, kadi kunme, ki kindəmedɔti lə'se in ki dɔ Luwə'ti.

† 1:11 1.11 Pa'gi 22; Ejay 53; Luk 24.25-26 ‡ 1:16 1.16 Lebitiki 19.2

Njiyə to ngann'gı lə Luwə me ndiginan'ti

²² Toki ari rə'se njay, ki gorow tərɔ go ta'ti ki rəta'ti, kadı in ndigi ngannkon'se'gi ki me Kirisiti'ti, ki kanji kədikum nan, maji kadı in ndiginan dann'se'ti, ki yo ki ne, ki me ki k'ar njay. ²³ Koji ki oji'se sigi, in ki tarow lə baw'se'gi ki njekoy'gi kin el, nan in ki takul nya duw ki a oy el, ki takul ta lə Luwə ki isi kumngayira bitı ki non'ti.

²⁴ Tado Makitu lə Luwə el ene:

«De'gi pəti toi to mbi mu be,
ningə maji'de pəti, to to puti kam be tɔ:
Mu tuti, put'ə jɔɔ,

²⁵ Nan ta lə Burəbe to lo to'ne'ti bitı ki non'ti§.» Ta kin in Poyta ki maji ki iləi'se mbər'ə.

2

Mbal koy el ki de'gi ki k'ar njay

¹ Maji kadı mbəti nyara'gi ki majel pəti, ki ta'gi ki ngom, ki kədikumnan, ki jangi, ki kel nan ta ndil nan'ti.

² Adi bo ta lə Luwə ra'se, toki bo mba a ra'n ngann'gi ki kasi kin be. Ta lə Luwə to to mba ki dərɔ'a ki a ra'se adi tɔgi, ə tei kaji'ti. ³ Toki makitu lə Luwə el'n:

«Nanyi Burəbe ki rə'se adi oyi maj'a ki ngayn*.»

⁴ Rei ki rə Burəbe'ti ki in mbal ki isi kumngayira, in ki de'gi mbəti'ə to nya ki majel, nan Luwə mbət'ə tado gat'a in ngayn ki rə'a'ti. ⁵ Ingi kaa, in mbal'gi ki sii kumngayira. Kadı ɔsi rə'se ki nan'ti kadı in təli *Kəy lə Luwə kigo ndil'ti, kadı in kuti njekujənyamosi tado kujənyamosi kadikare kigo ndil'ti ki nəl Luwə ki takul Jeju Kirisiti.

⁶ Tado ndangi me makitu'ti lə Luwə eyina: «Oyi m'mbəti mbal ki gat'a in ngayn, m'ində bebo Siyon'ti. In mbal ki dɔkum lo'ti. De ki un me'ne ad'a ə nya ki rəɔɔl a te dɔ'a'ti

§ 1:25 1.25 Ejay 40.6-8 * 2:3 2.3 Pa'gi 34.9

el†.» ⁷ Mbal kin in mbal ki gat'a in ngayn rɔ'se'ti ingi ki uni me'se adi'a. Nan ki rɔ de'gi'ti ki uni me'de adi'a el, in mbal ki njera kəy'gi mbəti'a, ki təl mbal ki dɔkum kəy'ti. In mbal ki nje tugə de jigi'ti ki nje kadi de osi‡. ⁸ Tugəi'a jigi'ti osi tado mbeti kunme'de kadi ta ki rɔta'ti. Ningə in nya ki maji kadi a re dɔ'de'ti be§. ⁹ Nan ingi, in ginn de'gi ki mbəti'se, in njekujənyamosi'gi lə Ngar, in ginn de'gi ki k'ar njay, in de'gi ki Luwə ində'se doji'ne kadi iləimbər kulə'gi ki əti bəl ki ra. In ki bər'se lo ki ndul'ti te sese lo ki kunj'i'ti lə'ne ki ar njay*. ¹⁰ Ingi ki kete in de'gi lə Luwə el, nan ngɔsine in de'gi li'a, ingi ki kete ingəi k'oo kumtondoo lə Luwə el, nan ngɔsine ingəi k'oo kumtondoo li'a†.

Kisi njekunme dann de'gi'ti ki gəri Luwə el

¹¹ Ngannkon'm'gi ki njendigi lə'm, toki in mbah'gi ki sii dɔnangi'ti to be lə'se el, m'ulə dingəm me'se'ti kadi mbəti nyənn nyara lə darɔ ki to rɔ'se'ti, isi rɔ ki rɔ'se ki me'ti. ¹² Maji kadi awi ki hal ki maji dann de'gi'ti ki uni me'de el, kadi re isi təti ta dɔ'se'ti to njeramajel'gi be mindi kaa, oyi kulə ra'se'gi ki maji ningə uləi tɔji dɔ Luwə'ti ndɔ'ti ki a re. ¹³ Tado lə Luwə, maji kadi uləi dɔ'se ginn tɔgi'ti lə de'gi pəti ki sii dɔ konbe'ti, adi in ngar kibo ki isi dɔ konbe'ti pəti, ¹⁴ ki nje konbe'gi ki ginn'ə'ti, ki ində'de kadi indəi njera nya'gi ki majel oji'de, ə ɔsikurə njera nya'gi ki maji. ¹⁵ Tado in ndigi lə Luwə kadi rai nya ki maji uti ta ta ki kel ki dɔ day'ti lə de'gi ki mbo. ¹⁶ Kadi kulə ra'se in kuləra de'gi ki taa k'ilə taa, ningə kadi taa k'ilə taa lə'se təl nya kuti dɔ majel el, nan kadi kulə ra'se in kuləra njekulə'gi lə Luwə. ¹⁷ Kadi

† 2:6 2.6 Ejay 34.9 ‡ 2:7 2.7 Pa'gi 118.22 § 2:8 2.8 Ejay 8.14 * 2:9 2.9 Tekitaga 19.5-6; Ejay 43.20-21; Ndukun ki nja joo 4.20, 7.6. † 2:10 2.10 Oje 1.6,9, 2.1,23,25

ɔsikurə de'gi pəti, ndigi ngannkon'se'gi ki njekunme, awi ki ɓol Luwə, ɔsikurə ngar.

Bər'gi ki njekunme

¹⁸ In njekuləbər'gi, kadi uləi dɔ'se ginn tɔgi'ti lə ɓe'se'gi ki ɓol ki rɔta'ti. Kadi uləi dɔ'se ginn tɔgi'ti lə nje ki hal'de maji ki sɔl lɔm lɔm par el, nan kadi uləi dɔ'se ginn tɔgi'ti lə nje ki hal'de ngan tɔ. ¹⁹ Tado in nya ki maji kadi, ki takul ɓol Luwə, de dɔɔ me'ne ngan me kon'gi'ti ki isi ingə ki kanji kadi ra nya madi ki dana el. ²⁰ Loki indəi'se k'ində nyara ki majel, ə dɔi me'se ngan, eke tɔɓar ri ə to'ti non wa? Nan kin ə re in nyara ki maji ki isi rai ə re ki kon dɔ'se'ti, ə dɔi me'se ngan me'ti ningə, in nya ki maji ki non Luwə'ti. ²¹ In tado nya kin ə Luwə ɓari'n'se, tado Kirisiti inɓe ki dɔ'ne kaa ingə kon tado lə'se. Ningə inyə nyakɔji kin adi'se kadi to uni dɔ nja'a. ²² Kirisiti ki ra majel el, taa ta ki ngom te ta'a'ti nja kare el tɔ. ²³ Loki de'gi taji'ə, təl taji'de gogi el; loki de'gi adi'ə kon, təl tan'de rɔ el. Nan inyə rɔ'ne ji Luwə'ti ki njegangita ki dana. ²⁴ Kirisiti ki ɔy majel'gi lə'je darɔ'ne'ti dɔ kagidəsi'ti kadi j'oyi dɔ majel'ti ə j'isi ki dɔ'je taa tado nyara ki dana. In ki takul ndunə dɔ'gi li'ə ə ingəi lapiya. ²⁵ Tado kete toi to bati'gi ki ndəmi row be‡, nan ngɔsine, in təli ki rɔ njekul'se'ti ki njengəm rɔ'se gogi.

3

Ta ki ɔjido dene'gi ki ngaw'de'gi me kəy'ti

¹ Be tɔ ə, in dene'gi, maji kadi uləi dɔ'se ginn tɔgi'ti lə ngaw'se'gi, kadi re nje ki nan'gi dann'de'ti mbeti kunme kadi ta lə Luwə kaa, ingəi'de adi Luwə ki takul panjiyə'se, ki kanji kadi eli'de ta. ² Tado isi oyi nya

‡ 2:25 2.25 Ejay 53.4-6

ra'se'gi ki to ar njay ki buki ki isi buki'de'ti. ³ Maji kadi mandı ki ra lə'se in ki gidi rɔ'ti taga ne el. Adı in dɔ ki kuwə ki ndɔji ta, ki ningə'gi ki ra ki ɔr, ki ku'gi ki gati'de in ngayn. ⁴ Maji kadi mandı ki ra lə'se in ki ngarme'ti kəy, ki in mandı ki a tuji el ki hal ki sɔl ləm ləm, ki kisimaji ki in nya ki gat'a in ngayn non Luwə'ti. ⁵ In be ə, dene'gi ki k'ar njay ki kete nu, ki indəi me'de dɔ Luwə'ti rai mandı, uləi dɔ'de ginn tɔgi'ti lə ngaw'de'gi. ⁶ J'oo dene kare to Sara ki təl rɔ'ne go ta'ti lə *Abiraham adi ɔar'a ɔe'ne. Ngɔsine in təli ngann'a'gi, toki re rai nyara ki maji, ki kanji kadi nya madi kare ində'se ɔol'ti. ⁷ Be ə, in ngaw dene'gi kaa maji kadi sii ki ne'se'gi, indəi kum'se go'de'ti maji, tado in de'gi ki tɔgi'de goto. Ɔsi kurə'de tado a ingəi kadikare kisikidɔtaa lə Luwə nan'ti sese. Rai be kadi nya madi kare ɔgi'se tarow kelta ki Luwə el.

Row ndiginan lə ngannkon'nan'gi

⁸ Ta tɔlta'a, maji kadi ingi pəti, mərta lə'se in kare, taa kadi ta on me'se tado lə nan, kadi in ndiginan to ngannkon'nan'gi, kadi in nje k'oo kumtondoo lə nan, ki nje sɔl dɔ'de. ⁹ Maji kadi ugəi ɔangi majel ki majel el, ta ɔangi nya taji ki nya taji el tɔ. Maji kadi in nje njangi dɔ yo taa, tado in kin ə in nya ki Luwə ɔar'se tado'a. Luwə ɔar'se kadi ingəi njangi dɔ ki un mindi'ne kadi n'adi'se. ¹⁰ Ningə nya ki Makitu lə Luwə el ə to kin:
 «De ki ndigi kadi n'isi ki dɔ'ne taa maji,
 ə n'oo maji ndɔ'ne'gi ki dɔnangi'ti ne ə,
 maji kadi ngəm ndonn'ne dɔ kelta'ti ki majel,
 ə ngəm ta'ne dɔ kelta ngom'ti tɔ.
¹¹ Kadi ɔsi rɔ'ne ngərəngi kadi majel'ti ə ra nya ki maji,
 kadi sangi kisimaji ə uwə rɔ'ne ba me'ti.
¹² Tado kum Burəbe in dɔ de'gi'ti ki dana,

taa mbi'ə to tagira kadi oo'n do ta ki isi eli si'ə to,
nan isi o'si ta njera nya ki majel*.»

Kuwəto'giba me kon'ti

¹³ Nan ə a ra'se majel, loki tingəi bil me ramaji'ti wa?
¹⁴ Re de'gi adi'se kon tado nyara ki dana ki rai ningə, in nje ronel, ə kadi boli'de el, taa kadi mərta lə'se aw ki yo ge ne ge el. ¹⁵ Nan kadi osikurə Kirisiti ki in Burəbe me'se'ti. Kadi in ndəkba ki dəkagilo'gi pəti kadi de ki ra ki dəji'se ginn kindəmedəti lə'se ə eli'ə. ¹⁶ Ningə kadi eli'de ki mindi ki sol lom, ki bukinan'ti. Kadi awi ki mekuwə me to Kirisiti'ti ki ta ki ar njay, kadi re isi təti ta do'se'ti to njeramajel'gi be ka, nje kelta ki majel do nya ra'ti ki maji ki isi rai kin, rə'de sol'de. ¹⁷ Re in kin ə in ndigi lə Luwə ningə, k'ingə kon tado nyara ki maji in soti utə nyara ki majel.

Jeju Kirisiti ingə kon tado de'gi pəti

¹⁸ Tado Kirisiti inbe ingə kon nja kareba ki non'ti tado majel'gi lə de'gi. In ki in de ki dana, nan ingə kon tado lə njera nya ki dana el, kadi re se'de rə Luwə'ti. Təli'ə me darə'a'ti, nan Ndil Luwə təl tə's'ə ndəl adi isi ki do'ne taa. ¹⁹ In ki to'gi Ndil kakin ə awi'n biti ilə'n mbər Poyta ki maji ndil de'gi ki sii dangay'ti koo. ²⁰ Adi in ndil de'gi ki ndəki kete tanyi rə Luwə, loki isi'n se'de do'ti dəkagilo'ti ki Nuwe isi ra'n tokibo. Me tokibo'ə'ti kin, kər de'gi nden ba, adi de'gi joo par ə awi'ti ə aji ki takul mann ki un'de ki taa†. ²¹ Mann kin o'jidə batəm ki isi aji'se ngəosine. In tado k'ər yoro'gi ki rə de'ti kə el, nan in k'un rə kadi Luwə ki me kuwə ki ta ar njay. Aji'se ki takul kində Jeju Kirisiti taa lo koy'ti. ²² Ində taa lo koy'ti aw dərən'ti,

* 3:12 3.12 10-12; Pa'gi 34.13-17 † 3:20 3.20 Lotum 6.1-7.24

isi dojkol Luwə'ti, onbe do malayka'gi, ki konbe'gi, ki togi'gi.

4

Gangi nan ki majel

¹ Toki Kirisiti ingə kon me daro'ne'ti, ingi kaa kadi awi ki mərta kin me'se'ti to nya kati lə'se. Tado de ki ingə kon me daro'ne'ti in de ki goto me majel'ti ki ra nga. ² Goto me'ti kadi ndəgi ndo'gi ki nanyi non'a'ti, kisikidōtaa li'ə in kigo ndigi'ti lə Luwə um ki ndigi'ti lə daro el. ³ Adi asi be, do'kagilo ngayn sii ta nya ra'ti ki majel to de'gi ki gəri Luwə el be. Rai majel me kaya'ti, me nyənn'ti lə daro, me gon yiwi ki kanyi'ti, me kuso nya kədi'ti ki me kanyi nya kədi'ti, ki me yo ki ra'ti ki in nyara el. ⁴ Nje kunme'de kadi Luwə el, oyi kadi in nya ki go'ti el kadi mbəti buki ro'de me nya ra'ti ki majel ki aldo lo kin se'de, ə isi taji'se. ⁵ Nan a ɔri ginn nya ra'de ki majel non Luwə'ti ki in ndəkba kadi a gangi ta do nje kisi ki do'de taa ki nje koy'gi ba pəti. ⁶ In tado kin ə nje koy'gi kaa iləi'de mbər Poyta ki maji lə Luwə kadi go ta ki gangi'ti ki Luwə gangi do'de'ti to de'gi pəti, kadi sii ki do'de taa ki takul Ndil toki Luwə inbe isi'n ki do'ne taa be.

Maji kadi njekawnan'gi sii kumngayira

⁷ Dəboy nya'gi pəti in ndəkba, ə kadi sii ki kumkədi ki kum ki ar njay kadi elita ki Luwə. ⁸ Ningə kete non nya'gi'ti pəti, kadi in ndiginan ndigi ki tingəbil dann'se'ti yo ki ne. Tado ndiginan uti do bulə majel'gi*. ⁹ Maji kadi uwəi nan ki ro nan'ti me kəy'ti lə nan ki yo ki ne, ki kanji barta. ¹⁰ Toki Luwə adi'n de ki ra dann'se'ti kadikare, maji kadi nan nan kaa un kadikare

* 4:8 4.8 TƏr ta'gi 10.12; Jak 5.20

ki Luwə ad'a ra'n kulə tado maji lə ndəgə'gi, to de'gi ki njengəm nya ki maji, adi in njengəm kadikare'gi ki dangi dangi lə Luwə. ¹¹ Re de isi elta ningə, kadi elta ki ta Luwə'ti, re de isi ra kuləbər ningə, kadi ra ki tōgi ki Luwə ad'a, kadi Luwə ingə tōbar me nya'gi'ti pəti ki takul Jeju Kirisiti ki tōbar ki tōgi in li'ə ki dəkagilo'gi ki dəkagilo'gi. *Amen. ¹² Ngannkon'm'gi ki njendigi lə'm, re nyanan ki ngan ngayn te dō'se'ti kaa, kadi əti'se bəl adi oy to nya ki mbah el. ¹³ Nan kadi rai rōnel yo tado kon ki ingə Kirisiti, ə isi ingəi si'ə, kadi to in me rōnel'ti kibo ngayn, ndō'ti ki a re me tōbar'ti lə'ne. ¹⁴ Re de'gi taji'se tado lə Kirisiti ningə, in nje rōnel, tado Ndil tōbar, ki in Ndil Luwə isi dō'se'ti. ¹⁵ Maji kadi de madi dann'se'ti ingə kon ki be kin el, adi in kon təl de, eke kon bōgi, eke kon nyara ki majel, eke kon k'ində rō ta'ti lə de'gi. ¹⁶ Nan re ingə kon tado k'in ki in njekunme ningə, kadi rō'a səl'ə el, kadi ulə tōji dō Luwə'ti to kulə tado tō Kirisiti ki bər dō'a'ti. ¹⁷ Tado in dəkagilo kadi ta ki gangi ulə ngirə'ne, ningə a ulə ngirə dō de'gi'ti lə Luwə. Nga kin ə re a ulə ngirə'ne dō'je'ti ningə, de'gi ki nje mbəti təl rō'de go Poyta'ti ki maji lə Luwə kam dōboy'de a to bann wa? ¹⁸ Makitu lə Luwə ene: «Re ngan ki de ki dana ngayn bəy taa kadi ingə kaji, ningə de ki nje mendul ki njeramajel, ke yan'a a to bann wa†?» ¹⁹ Be ə, kadi nje ki isi ingəi kon kigo ndigi'ti lə Luwə, inyəi rō'de ji Nje kində nya'gi'ti, ki in nje ra nya ki low'ə'ti ə nanyinan ki memaji ki ra'ti.

5

Kulə lə njekərnon njekawnan'gi

---

† 4:18 4.18 TƏR ta'gi 11.31

¹ Kì ngosine kin, m'ulə dingəm me ngatəgi'gi'ti ki sii dann'se'ti. M'in ki m'in ngatəgi madi'de, ki m'oo lo kon'gi ki ingə Kirisiti ki kum'm, m'in, m'a m'in lo tɔbar'ti ki dɔ'a a te tɔ. ² Kadi uli njekawnan'gi to bati'gi ki Luwə ulə'de ji'se'ti. Kadi uli'de kigo kində dɔ'ti el, nan kigo me ndigi'ti toki Luwə ndigi'n. Uli'de tado k'ingə'n nar el, nan kadi in ki kadi rɔ ki tingəbil. ³ Kadi rai ngar dɔ nje'gi'ti ki Luwə ulə'de ginn ji'se'ti kin el, nan kadi in nyandaji tado lə'de yo taa. ⁴ Ningə loki Njekul bati'gi kibo a ində lo te bus ningə, a ingəi jəgi tɔbar ki ndolo'ə a goto el. ⁵ Be tɔ ə, in ngann'gi, maji kadi uləi dɔ'se ginn təgi'ti lə ngatəgi'gi. Ningə ingi pəti, kadi dɔ sɔl to dann'se'ti ki rɔ nan'ti. Tado makitu lə Luwə el ene: «Luwə tanrɔ de'gi ki nje kun dɔ'de taa, ə adi memaji lə'ne de'gi ki nje sɔl dɔ'de*.» ⁶ Maji kadi sɔli dɔ'se ginn təgi ji Luwə'ti ki nje təgi, kadi to un dɔ'se taa dɔkagilo'ə'ti ki ɔji. ⁷ Ɔri mərta'gi lə'se bɔki dɔ Luwə'ti, tado in ə isi ində kum'ne go'se'ti. ⁸ Maji kadi sii dɔ nja'se'ti ki kum ki k'ar njay, tado njeban lə'se, Su a njiyə ki lo lo, non to bɔl ki a sangi de kadi to n'ruwə be. ⁹ Rai dɔ nja'se'ti ngan me kunme'ti lə'se, tanyi'ə rɔ. Tado gəri bəti, ngannkon'se'gi ki njekunme'gi pəti ki dɔnangi'ti, isi ingəi ko kon ki isi ingəi kin tɔ. ¹⁰ A ingəi kon dɔkagilo nden be, nan Luwə ki memaji pəti in li'ə, ki ɔar'se ki me tɔji'ti lə'ne ki dɔboy'o goto, ki me tɔ Kirisiti'ti, a təl ində'se maji gogi, a adi ngirə'se ngan, a adi'se təgi, taa a adi rai dɔ nja'se'ti ba tɔ. ¹¹ Kadi təgi in li'ə ki dɔkagilo'gi ki dɔkagilo'gi. Amen!

Dɔboy ta ki kuwə ji nan

¹² Ngonn makitu ki m'ndangi m'adi'se kin, njera sə'm kadi m'ndangi in Silben†, ki m'oo'ə to ngonnkon'je ki

* 5:5 5.5 TƏr ta'gi 3.34 † 5:12 5.12 KNK 15.22,40

nje ra nya ki low'ə'ti. M'ndangi m'adi'se kadi m'ulə'n dingəm me'se'ti, ə m'əji'se m'adi in gəri toki dɔyinan ki memaji ki rəta'ti lə Luwə. ¹³ *Njekawnan'gi ki Babilon'ti, ki in nje ki Luwə mbəti'de, uwəi ji'se, taa ngonn'm Marki[‡] kaa uwə ji'se tɔ. ¹⁴ M'dəji'se kadi uwəi ji nan kuwə ji ki tɔji ndigi lə ngannkon'nan'gi. Ningə kadi kisimaji lə Luwə in sese nan'ti, pəti me tɔ Kirisiti'ti.

[‡] 5:13 5.13 KNK 12.12,25, 13.13, 15.37-39

Ta lə Luwə Kunmindɪ kɪ Sigi
New Testament in Gor

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gor

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 1 Jun 2022

2c67456e-bce1-5ef4-9c95-47d2d9335aa4